Міністерство освіти і науки України
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Голова приймальної комісії

професор _____ **Володимир ІВАНИШИН**

«31» серпня 2023р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту
для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 015 «Професійна освіта»

Голова предметної комісії

професор _____ **Віктор ДУГАНЕЦЬ**

м. Кам'янець-Подільський – 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Процеси глобалізації, які поступово перетворюють світ на єдиний простір, знаходять своє відображення й у сфері української освіти. Сучасні стратегії України спрямовано на подальший розвиток національної системи освіти, адаптацію її до умов соціально орієнтованої економіки, трансформацію та інтеграцію в європейське і світове освітнє співтовариство. Створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, виховання покоління людей, які будуть ефективно працювати і навчатися впродовж життя, зберігати та примножувати цінності національної культури і громадянського суспільства, розвивати й зміцнювати незалежну, демократичну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти є метою державної політики в галузі освіти.

Підготовка фахівців з вищою освітою (докторів філософії PhD) в галузі «Освіта» за освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, згідно з чинними вимогами передбачає формування особою здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики; здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Оскільки сучасний ринок праці вимагає підготовки висококваліфікованих кадрів, здатних діяти на рівні вимог міжнародних професійних стандартів, творчо та інтелектуально розвинутих, а пріоритетом не тільки самої особистості, а й держави стають новітні ідеї, винаходи, інноваційна діяльність, то для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії PhD за програмою 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА», важливим є осмислення змін, які відбуваються на цивілізаційному і державному рівні та привнесення відповідних новацій у теорію і методику професійної освіти.

Вступне випробування з теорії і методики професійної освіти для спеціальності 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА» спрямоване на визначення професійної компетентності здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії PhD, здатності до здійснення педагогічної, науково-дослідної і дослідно-експериментальної діяльності.

Програма вступного випробування на PhD програму 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА» передбачає засвоєння здобувачем основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем сучасної професійної освіти та підходів до їх вирішення, історії розвитку й сучасного стану наукових знань за спеціальністю, володіння термінологією з досліджуваного наукового напряму, визначення шляхів і способів організації власного наукового дослідження.

Здобувачеві вищої освіти ступеня доктора філософії необхідно опрацювати наукові джерела з теорії професійної освіти, основні праці з методології та методів педагогічних досліджень, вміти аналізувати наукові

проблеми за допомогою зіставно-порівняльного аналізу, виявляти закономірності і тенденції розвитку провідних феноменів сучасної вищої професійної освіти. Відповідаючи на поставлені питання, здобувач повинен вказати можливі нові шляхи вирішення дискусійних проблем, висловлювати і аргументувати власну точку зору, виявити здатність до творчого, критичного мислення.

Оцінювання відповідей вступників проводиться із урахуванням наступних аспектів:

– об’єктивності в усвідомленні закономірностей і своєрідності розвитку світової, вітчизняної, регіональної освіти;

– здатності здобувача мислити науково-педагогічними категоріями;

– сформованості культури фахового мовлення;

– схильності до наукової і педагогічної творчості.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. НАУКОВІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Закони України «Про вищу освіту», «Про вищу освіту». Положення про освітні рівні (ступеневу освіту). Система стандартів вищої освіти. Державний стандарт професійно-технічної освіти та його загальна характеристика. Сучасна система вищої освіти в Україні. Типи закладів вищої освіти та їх характеристика. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. Концепція неперервної педагогічної освіти. Тенденції розвитку неперервної освіти в Україні. Вища школа і педагогіка вищої школи України на сучасному етапі. Організаційно-педагогічні засади ступеневої освіти в Україні. Порівняльна характеристика стану професійної освіти у різних країнах. Історія становлення і розвитку системи професійно-технічної освіти в Україні.

Мета, завдання і принципи професійної освіти. Педагогічний процес у професійній школі, його складові: навчально-виховний і виробничий процеси. Концепція професійної освіти України і завдання наукового і навчально-методичного забезпечення її реалізації. Взаємозв'язок професійно-технічної та загальноосвітньої підготовки в закладах профтехосвіти. Наступність у діяльності професійних навчально-виховних закладів і середньої загальної школи. Зміст праці та професійна структура робітничих кадрів в умовах ринкової економіки. Сучасні вимоги до підготовки фахівців у професійній школі. Форми організації навчальної роботи з студентами в особистісно-розвивальній парадигмі навчання.

Особистісно-розвивальний аспект змісту виховання здобувачів вищої освіти. Організація самовиховання здобувача вищої освіти як рушійної сили розвитку його особистості. Педагогічна майстерність і педагогічна культура викладача закладу вищої освіти. Творчість педагога і здобувача вищої освіти в освітньому процесі вищої школи. Інноваційні освітні системи XXI століття. Наукові школи у розвитку професійної освіти.

2. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИДАКТИКИ

Зміст освіти у вищій школі. Компетентнісний підхід у розробленні стандартів професійної освіти. Дидактика як теорія освіти і навчання. Предмет і основні категорії дидактики. Принципи дидактики. Дидактичні принципи виробничого навчання. Дидактика професійної освіти. Предмет і основні категорії дидактики професійної освіти. Проблема якості освіти в дидактиці. Зміст освіти у професійно-технічних закладах освіти. Зміст, функції, рушійні сили і структура процесу навчання. Закономірності й найбільш загальні принципи навчання. Навчальний план професійно-технічного навчання та його характеристика. Навчальний план навчання у закладі вищої освіти. Дидактичні

особливості викладання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Закономірності та принципи професійного навчання. Загальні і спеціальні методи навчання. Класифікація методів навчання за джерелом знань та характером пізнавальної активності учнів. Методи виробничого навчання та їх характеристика. Типи навчання. Основні форми організації навчально-пізнавальної діяльності у ЗВО (фронтальна, колективна, групова, парна, індивідуальна, індивідуалізована). Форми навчання у навчальних закладах. Принципи навчання у вищій і професійній школі. Загальні і спеціальні методи навчання. Класифікація методів навчання. Системи навчання вищій школі. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу ЗВО. Урок як форма теоретичного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Основні вимоги до уроку. Лекція як провідна форма навчання у вищій школі. Види лекцій. Шляхи підвищення ефективності лекцій. Семінарські заняття, їх види та методика проведення у вищій школі. Зміст, організація та методика проведення лабораторно-практичних занять. Робота з підручником і вивчення наукової літератури. Особливості самостійної роботи з педагогічною літературою. Особливості самостійної навчальної роботи у ЗВО, її нормативне обґрунтування. Виробниче навчання, його зв'язок з теоретичними заняттями у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Блочно-модульний підхід до навчання у професійно-технічному навчальному закладі.

Класифікація дидактичних засобів навчання. Навчальна книга як основне інформаційне джерело. Електронні засоби і їх застосування в навчальному процесі. Програмні дидактичні засоби та їх застосування в освітньому процесі. Засоби навчання та їх використання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Засоби навчання та їх використання у вищій школі.

Підручники і навчальні посібники. Навчальні програми, їх загальна характеристика. Дидактичні проблеми організації та змісту практики учнів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Реалізація міжциклових і міжпредметних зв'язків у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Диференційований підхід до учнів у процесі навчання. Типи навчання та їх характеристика. Пояснювально-ілюстративний тип навчання. Проблемний тип навчання. Модульно-розвивальний тип навчання. Методи активізації пізнавальної діяльності в навчальному процесі. Засоби навчання. Підручники і навчальні посібники. Контроль як методична проблема. Контроль навчальних досягнень. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Контроль як навчальна дія здобувача вищої освіти. Контроль і корекція навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Методичні прийоми забезпечення ефективності поточного педагогічного контролю. Оцінка результатів навчальної діяльності. Сучасні педагогічні технології та їх застосування у ЗВО. Сучасні педагогічні технології та їх використання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Організація практики у закладі вищої освіти. Навчальна (предметна) та виробнича практика у професійній освіті.

3. МЕТОДИЧНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Психолого-педагогічні засади професійної освіти. Методичні особливості викладання теоретичних дисциплін. Методичні особливості викладання дисциплін професійного спрямування. Управління самостійною роботою. Форми навчальних занять і методика їх проведення. Лекційна форма навчання. Методика читання лекцій. Методичні помилки, шляхи їх запобігання.

Організація навчальної діяльності із використанням методів проблемного навчання. Гра як метод навчання, її різновиди. Активні методи навчання. Методи програмованого навчання. Методи проблемного навчання. Методи інтерактивного навчання. Інформаційно-предметне забезпечення технології навчання при вивченні дисциплін професійного спрямування.

Педагогічні технології та критерії їх ефективності. Інноваційні технології в навчанні. Освітні технології. Інтерактивні технології у професійній освіті. Види інтерактивних технологій навчання, їх ознаки. Застосування інтерактивних технологій навчання в освітньому процесі вищої школи. Особливості діяльності сучасного викладача на інтерактивному занятті. Технологія оперативного застосування психолого-педагогічних знань у практичних ситуаціях. Класифікація педагогічних ситуацій і задач. Технологія аналізу педагогічних ситуацій і розв’язання педагогічних задач. Комунікативні технології у професійній освіті.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБРОБКА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТІВ. МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Організація наукового дослідження. Основи методики планування наукового дослідження. Застосування системного підходу в наукових дослідженнях. Інформаційна база наукових педагогічних досліджень. Роль інформації у наукових дослідженнях та класифікація наукових документів. Методологія і методи наукового пізнання. Загальні методи наукових досліджень. Спеціальні методи педагогічних досліджень. Теоретичний аналіз і синтез як методи педагогічного дослідження. Співбесіда і анкетування як методи педагогічних досліджень. Експертні методи педагогічних досліджень. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду в системі професійної освіти. Педагогічний експеримент і його основні етапи. Діагностика реальних навчальних можливостей у дослідно-експериментальній роботі. Методи тестування в педагогічних дослідженнях. Основні етапи організації дослідно-експериментальної роботи. Лабораторний експеримент. Організація наукових досліджень у вищій школі. Константувальний та формувальний етап експерименту як методи педагогічного дослідження. Математично-статистичні методи обробки експертних оцінок. Шляхи впровадження наукових висновків у практику роботи професійних навчальних закладів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Організація і проведення вступного іспиту до вступу в аспірантуру здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, Правил прийому до аспірантури (доктор філософії) ПДАТУ, Положення про відділ аспірантури і докторантури ПДАТУ.

Екзаменаційні білети передбачають питання з визначених дисциплін. Вступне випробування включає теоретичні запитання рівнозначної складності з дисциплін зі спеціальності. Вступний письмовий іспит до аспірантури зі спеціальності проводиться у вигляді письмових відповідей на поставленні запитання, що містяться у варіативних завданнях.

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюються за 200-бальною шкалою. За відповідь фахова комісія зі спеціальності виставляє бали (максимум 200), на основі чого розраховується середній бал за відповіді на всі питання.

Тривалість вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності – 2 години. Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст / ступеня магістр.

Вступники, які набрали менш як 100 балів, позбавляються права участі в конкурсі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андрущенко В.П., Бех І.Д., Волощук І.С., Глузман О.В., Гузій Н.В., Дем'яненко Н.М. Педагогіка вищої школи : підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / Василь Григорович Кремень (ред.). − К.: Педагогічна думка, 2009. − 256с.

2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. [для викл., аспір., студ. магістратури] / Любов Вікторівна Артемова. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.

3. Барбашова І.А. Дидактика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Ірина Анатоліївна Барбашова. – Бердянськ : Видавництво Ткачук О. В., 2009. – 232 с.

4. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої системи освіти: монографія. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.: іл.

5. Болонський процес: документи / укладачі: З.І.Тимошенко, А.М. Грехов,Ю.А. Гапон, Ю.І. Палеха. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 169 с.

6. Бондар В.І. Дидактика : підруч. [для студ. вищ. пед. навч. закл.] / Володимир Іванович Бондар. – К. : Либідь, 2005. – 264 с.

7. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект). – Х.: Скорпіон, 2010.

8. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О.І. Вишневський. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К. : Знання, 2008. – 566 с.

9. Вища освіта : Болонський процес : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д.]. – К. : Знання України, 2006. – 440 с.

10. Вища освіта і Болонський процес: навч. посіб. / [Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д. та ін]; за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.

11. Вікторов В.Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз) / В.Г. Вікторов. – Дніпропетровськ: Пороги, 2005. – 286 с.

12. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для магістрантів. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.

13. Власова О.І. Основи психології та педагогіки: Підручник / О.І. Власова, А.А. Марушкевич. – Київ : Знання, 2011. – 333 с.

14. Волкова Н.П. Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – 4-те вид., стер. – К.: Академвидав, 2012. – 616 с.

15. Галузяк В.М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 5-е вид. випр. та доп. – Вінниця : Планер, 2012. – 400 с.

16. Гендерна парадигма освітнього простору / За заг. ред. Дороніної Т.О. – Кривий Ріг: ВЦ КГПІ ДВНЗ «КНУ». – 2015. – Вип.1. – 150 с. –

17. Гнєзділова К.М., Касярум С.О. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи: навч. посібник / К.М. Гнєзділова, С.О. Касярум. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2011. – 124 с.

18. Гуманістичний потенціал педагогічної комунікації : навч.-метод. посіб. для вчит. / авт. кол.: С.О. Мусатов, В.Л. Зливков, Н.Н. Хомутиннікова. – К.: Педагогічна думка, 2008. – 95 с.

19. Гуревич Р.С. Компетентнісна освіта у вищій педагогічній школі : методичний посібник / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, Л.С. Шевченко. – [2-ге вид. доп]. – Вінниця : Планер, 2010. – 166 с.

20. Гуревич Р.С. Навчально-виховний процес у професійно-технічних закладах : навчальний посібник / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, Л.С. Шевченко. – Вінниця : Планер, 2010. – 330 с.

21. Дидактичні засади формування навчальних профілів : посібник / авт. кол.: В.І. Кизенко, О.К. Корсакова, Л.А. Липова; НАПН України; Ін-т педагогіки. – К.: Педагогічна думка, 2010. – 131 с.

22. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Ілона Миколаївна Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

23. Доброскок І.І. Педагогіка професійної освіти: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.І. Доброскок. – К: Педагогічна думка, 2016. – 120 с.

24. Доброскок І.І., Овсієнко Л.М. Організація сучасної ділової комунікації : навчальний посібник для ВНЗ / І.І. Доброскок, Л.М. Овсієнко. – Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2015. – 446 с.

25. Доброскок І.І. Організаційно-дидактичні основи навчальної діяльності магістрів у ВНЗ / Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Випуск 28. – 2013. –Т.І. – С.112-116.

26. Доброскок І.І. Загальнокультурний і професійний розвиток особистості як умова компетентності майбутнбого фахівця / Проблеми загальнокультурного і професійного розвитку особистості майбутнього фахівця в системі неперервної освіти // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет конференції 28-29 травня 2014 року. Переяслав-Хмельницький, 28-29 травня 2014 р. – Переяслав – Хмельницький 7-15 С.

27. Довідник користувача Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) /упоряд.: Фініков Т.В. [та ін.]; за ред.. І.О.Вакарчука. – К.: Україна, 2009. – 160 с. – Укр., англ.

28. Енциклопедія освіти / [Бех І.Д., Бібік Н.М., Биков В.Ю. та ін.]; гол. ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

29. Жигірь В.І., Чернєга О.А. Професійна педагогіка: Навчальний посібник / За ред. М.В. Вачевського. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 336 с.

30. Загвязинский В.И. Теория обучения : современная интерпретация : учеб. пособ. [для студ. высш. пед. учеб. зав.] / Владимир Ильич Загвязинский. – М. : Академия, 2008. – 188 с.

31. Закон України «Про Вищу освіту» / Сайт Верховної Ради в Україні – [Електроний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/1556-18

32. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі: психолого-педагогічні аспекти : навч.-метод. посіб. / ред. М. Л. Смульсон.
– К. : Педагогічна думка, 2008. – 256 с. : іл.
33. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с
34. Інноваційна спрямованість змісту і технологій освіти / Біла книга національної освіти України / Т.Ф.Алексеєнко, В.М.Аніщенко, Г.О.Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с. – Бібліогр.: с. 335 – Розділ 1.2 / у співавторстві / – С. 32 – 38.
35. Касьянова О. М. Педагогічна експертиза діяльності навчального закладу : навч.-метод. посіб. / О. М. Касьянова. – Харків : Основа, 2012. – 128 с.
36. Кіт Г. Українська народна педагогіка. Курс лекцій : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. Кіт, Г. Тарасенко. – Вінниця : Едельвейс і К, 2008. – 302 с.
37. Коберник О.М., Бялик О.В. Інноваційні технології навчання і виховання. – Умань: Жовтий, 2010. – 210 с.
38. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [Бібік Н.М., Ващенко Л.С., Локшина О.І. та ін.]; під заг. ред. О.В. Овчарук. – К.: К. І. С., 2004. – 112 с.
39. Коцур В.П., Шапран О.І. Компетентністний підхід у системі неперервної професійної освіти: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 13-15 лютого 2013 р. Переяслав-Хмельницький: Лукашевич О.М., 2013.
40. Красильникова Г. Система моніторингу якості вищої освіти в університетах Великої Британії: досвід для України / Г. Красильникова // Порівняльна професійна педагогіка. – 2014. – № 4 (3). – С. 138-144.
41. Лукіна Т. Моніторинг якості освіти: теорія і практика / Т.Лукіна. – К.: Вид. дім «Шкільний світ», 2006. – 128 с.
42. Максимюк С.П. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Світлана Петрівна Максимюк. – К.: Кондор, 2009. – 670 с.
43. Малафіїк І.В. Дидактика : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Іван Васильович Малафіїк. – К.: Кондор, 2009. – 398 с.
44. Мартиненко С.М. Організація науково-дослідницької роботи з педагогічних дисциплін: навч.-метод. посіб. / С.М. Мартиненко, А.М. Москаленко – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2006. – 58 с.
45. Модернізація освіти України у контексті євроінтеграційних процесів: історико-педагогічний аспект: монографія / За ред. Н.Г. Сидорчук. –Житомир : ЖДУ, 2008. – 300 с.
46. Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б.І. Мокін, О.Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с.
47. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

48. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалєта С.Г.– КП «Миколаївська друкарня», 2009. – 479 с.

49. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для , курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

50. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Степан Сергійович Пальчевський. – К.: Каравела, 2007. – 576 с.

51. Педагогіка в запитаннях і відповідях : навч. посіб. [для студ. пед. навч. закл.] / [Кондрашова Л. В., Пермяков О. А., Зеленкова Н. І., Лаврешина Г.Ю.]. – К.: Знання, 2006. – 252 с.

52. Петренко Л.М. , Козак А.Р., Коваленко С.П. Професійна освіта в Україні: сучасні технології управління : метод. посіб. ІМА-прес, 2011. - 152 с.

53. Прикладне програмне забезпечення: навч.-метод. посіб. / Н.В. Морзе, О.М. Макарчук, М.О. Патланжоглу. — К.: Комп'ютер, 2008. — 128 с.

54. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С.О.Сисоєва, І.В. Соколова; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. МОН, Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – К.: ЕКМО, 2010. – 362с.

55. Прокопенко І.Ф., Євдокімов В.І. Педагогічна технологія: Посібник. – Харків.: Основа, 2009. – 105 с.

56. Професійна освіта: теоретичні та практичні аспекти формування компетентності майбутніх фахівців: Монографія / Авт. кол. І.І.Доброскок, О.М.Барно, В.В.Різник та ін./ За. ред. І.І.Доброскок. – В КСВ, 2015. – 320 с.

57. Різник В.В. Перспективи застосування лізингу персоналу в управлінні проектами Економічний вісник університету:зб. наук. праць учених та аспірантів/[гол. ред. Т.М. Боголіб] ; ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". - Переяслав-Хм.,2012.-Вип. 18/1. - С. 86-90

58. Семеног О.М. Культура наукової української мови : [навчальний посібник] К. : ВЦ «Академія», 2010. – 216 с

59. Словник термінів з професійної освіти / авт.. кол. за заг. ред. О.І Шапран. – Переяслав-Хмельницький: В КСВ, 2013. – 276 с.

60. Стахів М.О. Український комунікативний етикет : [навчально-методичний посібник] К.: Знання, 2008. – 245 с.

61. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: конспект лекцій для магістрантів спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи»/ Укр. інж.-пед. академія; уклад. Н.О. Брюханова. - Харків.: [б. в.], 2011. - 92 с.: табл.

62. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. – [2-ге вид., випр., доп.]. – К.: Академвидав, 2007. – 560 с.

63. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник - 2-ге видання, доповнене. − К.: Академвидав, 2010. – 456 с.

64. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

65. Шапран Ю.П. Модернізація вищої освіти з позицій компетентнісного підходу / Ю.П. Шапран // Гуманітарний вісник ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди” : зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, – 2012. –Вип. 24 – С. 411 – 416

66. Формування методології інноваційного освітнього простору у вищій школі / Ю.П. Шапран // Гуманітарний вісник ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди” : зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – Вип.21. – С. 319 – 322